KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		0912-7LEK-B4.3-E
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	**Etyka**
	angielskim	**Ethics**

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	lekarski
1.2. Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
1.3. Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
1.4. Profil studiów*	ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr n. med. Renata Stępień
1.6. Kontakt	Wnoz_inm@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne*	brak

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć		Wykłady -15
3.2. Miejsce realizacji zajęć		Zajęcia tradycyjne w pomieszczeniu dydaktycznym WLiNoZ UJK
3.3. Forma zaliczenia zajęć		Zaliczenie z oceną
3.4. Metody dydaktyczne		Wykład informacyjny
3.5. Wykaz literatury	**podstawowa**	1. Brzeziński T.: Etyka lekarska. WL PZWL, Warszawa 2012 2. Szewczyk K.: Bioetyka. T.1,2. PWN, Warszawa 2009. 3. Łuków P., Pasierski T.: Etyka medyczna z elementami filozofii. WL PZWL, Warszawa 2013. 4. Steciwko A., Barański j.: Relacja lekarz –pacjent. Zrozumioenie i wspólpraca, Wyd. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2013. 5. Biesaga T.: Elementy etyki lekarskiej. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2006 6. Gertb., Culver Ch. M., Clouser K.D.: Bioetyka . Wyd. Słowo/Obraz Terytoria 2010.
	uzupełniająca	1. Beauchamp T, Childress J: Zasady etyki medycznej.Wyd. Książka i Wiedza, Warszawa1996 2. Alichniewicz A., Szczęsna A.:(red.): Dylematy Bioetyki. Wyd. Łódź 2001 3. Monge M.A.: Etyka w medycynie. Wyd. Medipage, Warszawa 2012 4. Grzymałkowska M.: Standardy bioetyczne w prawie europejskim. Wyd. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2009 5. Aktualnie obowiązujże akty prawne powiązane z tematyką zajęć

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu ***(z uwzględnieniem formy zajęć)***

C1. Wyposażenie studenta w aktualną wiedzę z zakresu etyki, deontologii, bioetyki oraz zapoznanie ze współczesnymi problemami moralnymi w medycynie.

C2. Przygotowanie studenta do praktyki lekarskiej opartej na umiejętnym i uzasadnionym stosowaniu się do wartości, zasad i normatywów prawnych.

C3. Przekazanie wiedzy etycznej służącej kształtowaniu poprawnej relacji lekarza z pacjentem, własną grupą zawodową oraz przedstawicielami innych zawodów medycznych.

4.2.Treści programowe ***(z uwzględnieniem formy zajęć)***

1. Wprowadzenie w problematykę etyki i deontologii lekarskiej. Historia etyki i deontologii lekarskiej, wyjaśnienie podstawowych pojęć. Analiza Przysięgi Hipokratesa i Przysięgi Lekarskiej. Kompetencje etyczne lekarza. Wartości i zasady etyczne w medycynie.
2. Przedmiot i podstawowe kategorie etyki. Twierdzenia etyczne i warunki ich prawdziwości. Moralność, dylemat moralny, rozstrzyganie konfliktów moralnych. Teorie etyczne w medycynie. Teoria obowiązku. Etyka cnoty i charakteru. Liberalny indywidualizm. Etyka wspólnoty. Etyka opiekuńcza.
3. Bioetyka – geneza, status i zadania.
4. Etyka zawodowa. Deontologia lekarska. Normy deontologiczne w praktyce lekarskiej. Polskie kodeksy deontologiczne. Kodeks Etyki Lekarskiej. Międzynarodowe deklaracje deontologiczne. Europejska Konwencja Bioetyczna. Deklaracja helsińska.
5. Prawa pacjenta. Paternalizm czy partnerstwo. Karta Praw Pacjenta. Stosunek lekarz-pacjent w świetle

podstawowych praw pacjenta. Godność lekarza i jego prawa.

6. Tajemnica lekarska. Zakres tajemnicy lekarskiej. Zwolnienie od zachowania tajemnicy lekarskiej. Tajemnica dotycząca dokumentacji lekarskiej. Odpowiedzialność za naruszenie tajemnicy lekarskiej.
7. Obowiązek i prawo udzielania pomocy. Zgoda na zabieg diagnostyczny i leczniczy. Postępowanie lekarza wobec chorych psychicznie. Działanie lekarza w warunkach wojny.
8. Ryzyko diagnostyczne i terapeutyczne – pojęcie ryzyka i zakres jego dopuszczalności. Lekarz a metody medycyny niekonwencjonalnej. Ryzyko w postępowaniu profilaktycznym. Słowo lekarza jako czynnik ryzyka.
9. Problemy etyczne prokreacji. Przemiany kulturowe i obyczajowe w zakresie życia seksualnego. Dylematy etyczne w zakresie metod antykoncepcji. Zapłodnienie pozaustrojowe. Instytucja matki zastępczej w ocenie etycznej i moralnej. Odchylenia od normy współżycia seksualnego a etyka lekarska.
10. Sprawiedliwość w medycynie. Problemy moralne związane z ograniczoną dostępnością do świadczeń zdrowotnych. Sprawiedliwość dystrybutywna. Modele sprawiedliwej opieki zdrowotnej.
11. Eksperyment biomedyczny. Rodzaje eksperymentów. Dokumenty etyczne i regulacje prawne dotyczące badań naukowych w medycynie ich źródła. Moralne usprawiedliwienie eksperymentów medycznych na ludziach. Zgoda pacjenta na udział w eksperymencie medycznym. Doświadczenia na embrionach i płodach ludzkich. Komisje bioetyczne – skład, rola, zadania.
12. Etyka badań naukowych w medycynie. Zasady i etapy badań medycznych. Zasady Dobrej Praktyki Klinicznej. Problemy związane ze stosowaniem placebo w badaniach medycznych połączonych z opieką zdrowotną – próby kliniczne. Konflikt interesów w badaniach klinicznych.
13. Błąd lekarski a etyka. Błędy zawinione i niezawinione. Postępowanie lekarza w przypadku popełnienia błędu lekarskiego. Odpowiedzialność moralna za postępowanie innej osoby w zespole pracowników medycznych.
14. Etyka transplantacji. Transplantologia a modyfikacje definiowania śmierci. Pobieranie narządów *ex vivo* i *ex mortus.* Zgoda na dawstwo narządów. Dylematy etyczne związane za alokacją narządów. Stosunek społeczny do transplantacji narządów ze zwłok.
15. Problemy etyczne w tanatologii. Wartość i jakość życia ludzkiego. Aspekt etyczny i moralny rozmowy z chorym i jego rodziną w przypadku choroby o niepomyślnym rokowaniu. Problemy etyczne w opiece terminalnej i paliatywnej. Eutanazja w perspektywie bioetyki.
16. Samorządy i ich rola w przestrzeganiu przez pracowników ochrony zdrowia zasad etyki zawodowej. Rola rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sądów lekarskich. Izby i kodeksy etyczne innych zawodów medycznych.

4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie **WIEDZY** absolwent zna i rozumie:		
W01	zasady motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu;	D.W15.
W02	główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;	D.W16.
W03	prawa pacjenta;	D.W17
w zakresie **UMIEJĘTNOŚCI** absolwent potrafi:		
U01	informować pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań;	D.U6.
U02	przekazać pacjentowi i jego rodzinie informacje o niekorzystnym rokowaniu;	D.U8.
U03	identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio reagować;	D.U10.
U04	przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych;	D.U13.
U05	rozpoznawać etyczny wymiar decyzji medycznych i odróżniać aspekty faktualne od normatywnych;	D.U14.
w zakresie **KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH**, absolwent jest gotów do:		
K01	kierowania się dobrem pacjenta;	H.S2
K02	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	H.S3
K03	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	H.S4
K04	propagowania zachowań prozdrowotnych;	H.S6
K05	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	H.S7

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe *(symbol)*	Sposób weryfikacji (+/-)						
	Egzamin ustny/pisemny*	Kolokwium*	Projekt*	Aktywność na zajęciach*	Praca własna*	Praca w grupie*	Inne *(jakie?)**

	Forma zajęć			*Forma zajęć*			*Forma zajęć*			*Forma zajęć*			*Forma zajęć*			*Forma zajęć*			*Forma zajęć*		
	W	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*
W01	+															+			+		
W02	+															+			+		
W03	+															+			+		
U01	+															+			+		
U02	+															+			+		
U03	**+**															**+**			**+**		
U04	**+**															**+**			**+**		
U05	**+**															**+**			**+**		
K01-K05																			**+**		

niepotrzebne usunąć

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się		
Forma zajęć	**Ocena**	**Kryterium oceny**
wykład (W)	**3**	Uzyskanie 61-68% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	3,5	Uzyskanie 69-76% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	4	Uzyskanie 77-84% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	4,5	Uzyskanie 85-92% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	5	Uzyskanie 93%-100% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	**Obciążenie studenta**	
	Studia stacjonarne	**Studia niestacjonarne**
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	**15**	**15**
*Udział w wykładach**	**15**	**15**
*Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach**		
*Udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym**		
*Inne (jakie?)**		
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	**10**	**10**
*Przygotowanie do wykładu**	**10**	**10**
*Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium**		
*Przygotowanie do egzaminu/kolokwium**		
*Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa**		
*Opracowanie prezentacji multimedialnej**		
*Inne (należy wskazać jakie? np. e-learning)**		
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	**25**	**25**
PUNKTY ECTS za przedmiot	**1**	**1**

niepotrzebne usunąć

Przyjmuję do realizacji *(data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)*

.....